

ROBOTCHYJ NAROD (THE WORKING PEOPLE)

THE OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.

(Affiliated with the S. D. Party of Canada) THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA

Published weekly by THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Mn. Subscription \$2.00 a year.

ЧИТАЙТЕ! ЧИТАЙТЕ!

Робочий Народ, єдиний соц. дем. часопис для цілої Америки; она одна дає те знанє, яке повинен мати кожний працюючий класово свідомий чоловік. Хочеш знати, як здобути кращий лад на освіті, то читай все "Робочий Народ"

"Робочий Народ" коштує на рік лиш два долари а адреса до него є:

"ROBOTCHYJ NAROD"

Box 3658 (Sta. B.) Winnipeg, Man.

Голод шаліє.

"Праця" ч. 5, орган української соціалдемократії в Австрії в пала жертвою конфіскації. Через статю "Голод шаліє"! Ми подаємо сю статю так, як вона мала бути несконфіскована.

Голод!

Страшне се слово не сходять нині з уст нікому. Нужда, страшна нужда заглянула в робітничі хата, валить з ніг голодні робітничі родини, розпукою кормить батьків родин.

Праці, праці і ще раз праці хочемо, щоби заробити на хліб для своїх дітей і для себе!

Та ті, що працюють в своїх руках наче глухі, наче не чуять кликання голодних безробітних людей.

Ось тому дві неділі відбув ся у Львові на площі Гюбєвського збора безробітних. Цілий ряд бесідаків, представителів всіх трох народів (від Українців говорили Д. Кущнір і т. Вірюра) і представителів заводських організацій представили сю страшну нужду, яка панує в робітничих хатах. Всі бесідаки голосно кликали під адресою віденського і краєвого правительств а також під адресою ради міста Львова, щоби як найскорше дали робітникам роботу, бо люди просто гинуть без хліба.

Вже давно, ще в зимі правительство обіцяло дати всім безробітним заняття при нових будівлях. Воно обіцяло також дати кредит підприємцям будівельних робіт. Заповідала ся робота — отже і зменшенє нужди. Тимчасом до нині, по конець червня, коли робота повинна би йти живи ходом і всі безробітні повинні би мати працю — правительств о не додержало обіцянки і вовсім не заняло ся безробітними масами! Панове керманічі держави і краю не опішай ся з помічю нуждарам, позваляють гинути їм по улицах і площах, відбирати собі і своїм родинам житє. Що дня мажде приносять дзєвники вістки про самовбивства безробітних!

Панове міністри з намісником Коритовським замість старати ся о ратунок для безробітних — укладають плани кампанії виборчої; рішають, хто має вийти до нового сойму; приймають поклони альтрутенської депутації, обіцяючи їй свою поміч. Панове міністри взадно думають звідки би то потягнути нові мільони на воєнні кораблі,

армати, багнета.

Але ті панове не порадять ся між собою, щоби ратувати людей від голодової смерти щоби дати їм працю і дешевого хліба! Ті панове зміють обіцявати і тільки обіцявати а не ділати та ратувати!

На згаданых у Львові зборах безробітних один бесідак сказав таке:

"Ми гинемо тепер в голоду як від холєри — але хто знає, чи й пани не будуть гинути як від холєри, але не з голоду!"

Сі слова сказав робітник, якому, видко, нужда добре дала ся в знаки.

Гне лише він один каже такі слова! Кожний, кому докучає голод, те саме каже! Розпука впихає йому в уста такі двозначні слова!

А від слів розпуки до діла — одна, панове керманічі, дорога!

Розпуки, панове, не сконфіскуйте! Сконфіскуйте голод, нужду, кривду!

Та не лише по містах панує страшна нужда. Далєко більша й страшніша вона по селах! Ось що доносить про сю голодову нужду в галицьких сіл:

Сіно збавили повени. Худоба масово гине на мотиліцю. Село невелике а доси згинуло 104 штук, крім того звищ 50 штук дорізали або попродали по 20 корон. Скотина, що остала така слаба, що й до їди не встає, кормлять її лежачу. В цілім селі нема ні одної безроги, всі попродали по дуже малих цінах на податки.

Як сіно так і збіжжє, кукурудза, фасолі вимокли через повени, бульба збавила ся цілком. Люди живлять ся ріпою, вареним вівсом, вівсяними кормами, поливкою з торічного маку. По пашах збирають жінки квасок, щоби було чим діти завести. Ідять також мясо з дорізаної худоби, ідять плачучи, зятрокують ся і хорують.

Ідять раз на добу, часто раз на дві доби.

З гірєю, спровадженого для худоби пече мати хліб, діти бють ся за нього, як бог зна за які ласощі. Та мати жалєть гірєю дітям, падають його для корови а корова за якийсь час гине.

Ідучи селом мож бачити людей як сидять, лежать знесилені по приспях, немічні взяти ся до якої небудь роботи.

Масово прокидають ся крадежі. Ось н. пр. мати з 6 дітьми не їли три дни. Третього дня мати в білий день бере з обійсти сусідки курку, несе до крамниці: "Давайте боро понебудь, бо ми вже не годні їнєм о!" Там знаву хлопчина вкрав жмуток чорного перегилого сіна а там знову зелені ще яблука царвав, щоби дати маленькій сестричці.

Діти в школі часто мліють і терплять масово на нестримне розвільненє. Коли яке в богатих появиться ся школі з кусником разового хліба, зараз сусідки з лавки випрошують той кусник, жергуючи на нього олівці, ручки і т. п. школярські маєтки. Колиж властитель надумавши ся, хоче відорвати свій хліб, чує плач і відповідь: "Я вчера не їв."

Ось такі гаразди панують по наших селах! Ось так гинуть хлопці!

Пане наміснику Коритовський! Чи ти не бачиш сеї грози, чи ти не чуєш стонів повільно конаючих людей?! Твоїм першим обовязком є прийти в поміч голодним масам! Постарай ся у центрального правительств а о ратунок, о сейчасовий рагунок!

Праці, праці і хліба домагають ся голодні робітничі хлопські маси!! Постарай ся отже, пане наміснику, о працю і хліб для голодних мас! Не зволікай ані на хвилину, коли не хочеш щоби промовила Розпука!

До рішучої боротьби!

Страшна нужда загостила до робітничих і фермерських хат. З кожним днем і годинам, надходять страшні сумні вісти зі всіх міст Канади і Америки, про страшне зростаюче безробітє. В Монреалі, Торонто, Вінніпегу і т. д., десятки тисяч робітників голодні, почорнілі в пітрупях, тижнями по улицах міста, шукають роботи, щоби заспокоїти голод.

Наші робітники на піхоту машерують місто від міста сотки миль. Аж лачно дивитись, на попухлі і ражені ноги.

Волосє дубом стає, коли бачиш що одні убрані в дорогоцінні убрания, пють гуляють, їдять чим лишє хочуть а другі з голоду падають по улицах міста, мов мухи.

В Монреалі, кожної днини можна побачити, коло міської ради батьків а матерями, а на їх руках як скіпки висохлі і виголоднілі дітя, в сльозами просять праці і хліба. Дня 9. червня в Оттаві один робітник впав на улиці і помер з голоду. Не ліпше діє ся і між фермерами. Они не можуть вижити на фармах і машерують до міста, а тут збільшують полки безробітних. Разом з безробітєм зростає дорожня на всякі споживні і средства.

Подорожїє мясо, хліб, мука, молоко, цукор, убрания і помешканє як досі це не було таке дороге.

Сего року в самім Монреалі, споживчі продукти подорожїли по 4-6 центів на кожнім фунті.

Властители домів, підвищили ціни мешкань. Те що колись коштувало 4-5 доларів, нині платить 9-12 доларів.

Робітник немає за що купити для себе поживи і не має де голови приклонити.

Вогато робітників живє без мешкани, під голим небом.

Буржуї і всі їх льюкає, без ріжничї національності і віре, гуртують ся в своїх панських партіях, між ними українські вральники свого народу і копають грїб робочому люду. Всі они старають ся, щоби кожда держава видавала кожного року нові мільони на мілітаризм.

Що року видає ся що раз більше і більше мільонів на воєнні кораблі, магазини, казарми і амуніцію.

Всі они старають ся забезпечити для себе житя, забираючи в свої руки всякі уряди і т. п.

Що року видає ся багато мільонів на пєнівські ціли за те, щоби морочили голови робітникам. Вся та шайка капіталістична, стараєть ся, щоби як найменше платити робітникам, при довгім рибочім дни тому, щоби дальше робітники жили в нужді і голоді, за те капіталісти живуть так як в раю це на сім сьвітї.

Щоби робітник був темний ще довгі літа, та щоби пани дальше упавали ся кровю його, на те они мають свою прєсу (газети), платних редакторів і агітаторів та бесєдників, котрі служать капіталістам.

Панські редактори мусять так в своїх газетах брикати, як наказують пани. Те саме мусять робити бесідакники і агітатори, в протавнім разї вони би могли на-

живать ся ворогами робочої панів.

В нас в Канаді консерватисти і ліберали мають свої газети, редакції лише на англійські і францїзу належать і Українці деякі накупили собі української продавали і продає наш налі так само. А що правительств а часом ліберальне, то они одні консерватистам а друїють газети і мають месця в востнів. А вся та зволоч дїє мов скаже і пен вють ся пїх в консервативне і ліберальне запродавчих шмат українських газет, цілі тувїни в копіматює з Кан. Рус. разом.

Чим більше капіталістик тим скорше робітничий той визиск. Робітники зрозуміють і стануть в ряди соціалізму, робітники з цілого сьвіта лиги нищїшний несправед.

Страшна зростаюча до року 1911, від коли концентенті почали вести лайдацькі валожевувати податки також ріжні ціна на границі.

Цїле канадійське пінігалістів. А капіталісти уристілі для них. Они підвисоко, що робітник те що зтка, а на житє для себе ні.

Канадійське правительств о упадку, через р. 1911 видано величезні мілітаризм. В послїдній правительств о внов змарніліцію і 10 тисяч на докі І се марнованє грошей діє цілий Канаді замирає з гопадуць по улицах міста, користь робітників, то не треба "Канадійське ціни європейських держав, чинюють кризу.

Колі робітничий міністра публичних робітних, то міністер від і муку — а мяса не повиністер звяз бігу і сиробує сказав дати собі миску му.

Тоді певно його грубо би на літитацію.

Міністер заявив ко працював по 16 годин на працював при музиці з се не праця а забава.

В Росії тепер єдять з револьверами і боєбарикади.

В Австрії робітники і забирають звідтам хліб дібно роблять робіт

нест Гекель біогенети треба так розуміти, що жодї одиначї в чатку в лонї материного розросту ним повторенє довод у, з якого себто теї прахметє. які через оддиченє принорєчєно зараз з початком Ми сей закон зараз зрозубї.

Уважайте лиш на те вродив великого дуба а сить починати від жолуду коли не вродили ся відрвою, а все кожда зачинає паруванє ся з богаєм. не зачав ся цілим чоловікє, а все вперед мисє жінка з мушаню. мі місяців в лонї матери, всти за кільканайцять ліколї цілий чоловік відрєже бути бійка для мали великих дітвий.

Колі лич от так пє ся на роззоток одиначкожда одиначє цюворк

ЕВГЕН ГУЦАЙЛО.

Звідки взяв ся чоловік?

Малий витмок з дерева знани.

Ті звірі, що лазять по деревах, через вправу і уживанє виробляють в собі спосібности чіпати ся галузї; їх пальці будуть довші. От деякі торбачі живуть на деревах, то на ногах мають такі-ж аворотні пальці, як ма на руках. А такий торбач, як кенгуру, хоч іх брат не лазить по деревах, а скаче по землі, через те передні ноги в нього короткі, а задні довгі та ще ві зроселими пальцями, щоби міг на них добре спирати ся. Ті торбачі котрі жили в таких околицях, де були овочеві дерева, а мало трави, були примушені жити і лазити по деревах, бо там мали їду, а другі торбачі, що жили на степах, де не було дерев, ті скачуть лици і вже мають відмінну будову тіла.

Подивіть ся на дерева. Там живуть зелені жабки. Чи думаєте, не було колись інших жабок на деревах? Були, але їх поволия вагнуло і лишило ся лиш те, котре пристроїло ся до зеленї листя. Дивіть, в зеленій травї живуть зелені ящірки; на сїрій ріл живуть сїрі ящірки, сїрі ящірки, сїрі жайворонки, сїрі дикі кури, сїрі хру-

ці; на жовтих лісках Африки живуть жовті лєва, жовті жуки жовті вєрблюди, жовті антилопи. В шнєлькових лісах з руда корабра дерев і руда земля покрита сухими, рудими чатинками, через те в них рудий лис, руда серна, рудий олень.

В австралійських лісах де ріжнобарвне листє дерев, живуть пестрі паути. Наші мотилі живуть на цвітках, через те мають краску цвітїв. Вороги хапають їх тоді, коли вони сидять на ростинах, бо думають, що се цвітї, а не мотилі. Деякі наші гусєнці так вєслідують вигляд сухих галузєк, що не раз берєтє галузєчку а вона магонька і жива.

Профєсор доктор Пєх у Відні недавно держав відчутя про свої подорожї по Африці. Він оповував малих муринів із середної Африки. Між ними знаходив він цілі околиці замешкалі муринами величини одного метра. Звідки вони такі мали взяли ся? Дикі мають звичай покидати калік або вродків. Отже колись вродив ся якийсь мурир, що до старости доріє лаш на метєр висисти. Такого карлика вони певно прєсєнали, бо з ним був їм хлопіт. Певно такий карлик адібав ся з такою жінкою карликом, яку також прогнало мурианське племя і з відєс вийшла нова раса муринів. Як вродив ся коли який великий між ними

то вони проганяли його з поміж себе, бо любі читачі — але чи люди, себто народ все були народами? Чи може були колись такі відмінні, що навіть не були подібні до людей? Певно, що так! На те найкрасший доказ наші рудименти, наші хвостові хребти, яких мушина має чотири, а жінка має п'ять. Тим доказом є і мязи, і звалька в оці, і нігті на пальцях і другі річї.

Ми мали колись і зяв, як риба, жили у воді і стрибали рибками.

Се вже за багато. Я вже, здаєть, перекопав. Бо ще як звичайний чоловік мав хвіст, то ще ввійде, але отті велике князі, держать ся своїх родоводів, так точно записують котрий від котрого походить, отті великі люди мали-би колись також махати хвостами, як малпи? Сеж люди, що з божеї ласки панують!

На те любий читачу, що люди колись не були людьми, а мали іншу подобу, є такі свідодтва, проти котраж всі викопки, всі рудименти то так, як жарг. Се такі свідодтва, се таке п'ятво, якого не позбудеть ся аві жєбак ані князь не викупить ся від нього. Ми зараз прийдемо до сего.

В природі є ще дуже гарний закон, а то той, що що в же раз було, то оно ще довго повторюєть ся. Сей закон прозвав вчений Эр-Добре, добре, — скаже лєхто з вас,